Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
Onderwijsinspectie
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau		BaO
Instellingsnummer		12427
Instelling		Gemeentelijke Basisschool
	directeur	Ann GOEDSEELS
	adres	Dorpsstraat 81 - 3050 OUD-HEVERLEE
	telefoon	016-47.25.17
	fax	016-47.42.18
	e-mail	gbsoh@scarlet.be
	website/URL	www.gbsoudheverlee.be
Inrichtende macht/Bestuur		961243 - Gemeentebestuur van Oud-Heverlee te VAALBEEK
	adres	Gemeentestraat 2 - 3054 VAALBEEK
Scholengemeenschap		120733 - HATWEEJO te OVERIJSE
	adres	Heuvelstraat 57 - 3090 OVERIJSE
CLB		114991 - Vrij CLB Leuven te LEUVEN
	adres	Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
Tijdstip doorlichting		van 31 mei 2010 tot 3 juni 2010
Samenstelling inspectieteam		
Inspecteur-verslaggever		Guido Aerts
Teamleden		Hilde Bosmans
Deskundige(n) behorend tot de administratie		nihil
Externe deskundige(n)		nihil
Datum van bespreking met de instelling		16 juni 2010

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING ... 3
2 RELEVANTE KENMERKEN ... 4
3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING ... 5
3.1 (Leer)prestaties in de focus ... 5
3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus ... 5
3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus ... 5
4 KWALITEITSPROFIEL ... 6
5 RESULTATEN ... 8
5.1 (Leer)prestaties ... 8
5.2 Schoolloopbaan ... 12
5.3 Outcomes ... 12
5.4 Tevredenheid ... 12
6 ASPECTEN VAN DE WERKING ... 13
6.1 Algemeen ... 13
6.2 Personeel ... 13
6.3 Logistiek ... 14
6.4 Onderwijskundig ... 14
7 STERKTES EN ZWAKTES ... 16
7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is ... 16
7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren ... 16
7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren ... 16
8 ADVIES ... 17
9 REGELING VOOR HET VERVOLG ... 18

1 INLEIDING

Van 31 mei tot 3 juni 2010 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne. Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht hierop afzonderlijk uit te voeren.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving
- groot aantal leerlingen voor op leeftijd
- gedeeld gebruik van de schoolinfrastructuur
- stijging leerlingenpopulatie voorbije vijf jaar

De vorige doorlichting vond plaats in februari 2008 en werd afgesloten met een gunstig advies beperkt in de tijd. De school heeft nog tot 1 september 2011 de tijd om de tekorten weg te werken. Naar aanleiding van deze doorlichting kan gerapporteerd worden over de acties die de school hieromtrent al genomen heeft.

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting.

3.1 (Leer)prestaties in de focus

Gewoon kleuteronderwijs :
Leergebied
wiskundige initiatie
wereldoriëntatie
muzische vorming

Gewoon lager onderwijs :
Leergebied
wiskunde
wereldoriëntatie
muzische vorming

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

4 KWALITEITSPROFIEL

De school beschikt over verscheidene outputgegevens. Het intern leiderschap heeft het initiatief genomen om daarvan een lijst aan te leggen in een overzichtelijk outputdossier. De gegevens worden echter door de school niet verder geanalyseerd, geïnterpreteerd en besproken in het kader van interne kwaliteitszorg. Hierdoor gaan er kansen verloren om de aanwezige onderwijskwaliteit te optimaliseren. De geringe aandacht voor interne kwaliteitszorg, het zwakke professionaliseringsbeleid en de in een beginfase verkerende systematiek van leerbegeleiding, versterken de gedachte dat het schoolbeleid onvoldoende krachtig is om de onderwijskwaliteit op een hoger niveau te brengen. Het zal voor de school nog een hele opdracht worden om de tekorten die naar aanleiding van de vorige doorlichting begin 2008 zijn geformuleerd, tegen 1 september 2011 weg te werken. Momenteel is alleen in de kleuterafdeling voor het leergebied wereldoriëntatie een positieve evolutie merkbaar. Het ontbreken van een planmatige en gestructureerde aanpak, geïnspireerd op de uitgangspunten van het leerplan, draagt ertoe bij dat er in de lagere afdeling weinig elementen zijn die wijzen op een gunstige ontwikkeling.

De kleuterleraren hebben het initiatief genomen om met ondersteuning van de onderwijsbegeleiding van OVSG[1] het tekort voor wereldoriëntatie aan te pakken. Niet alleen beschikt dit team nu over een handig bewakingssysteem, de kleuterleraren hebben nuttige inzichten verworven en zich een methodiek eigen gemaakt die ook toepasbaar is in andere leergebieden. Alhoewel nog heel wat aspecten voor verbetering vatbaar zijn, is het kleuterteam gegroeid in een systematische planning en bewaking van de leerplandoelen en inhouden. De transfer naar andere leergebieden is onder meer duidelijk in het leergebied ‘wiskundige initiatie’. De kleuterleraren inventariseerden de aangeboden activiteiten en confronteerden deze met de leerplandoelen. Daaruit groeide het besef dat het aanbod nog verbeterd en aangevuld kan worden. Onder meer door het aanmaken van nieuwe materialen toont het team de bereidheid om het onderwijs in wiskundige initiatie verder te optimaliseren.

In de lagere afdeling is er in verband met het leergebied wereldoriëntatie een weinig gunstige evolutie merkbaar. Er is heel wat tijd verloren gegaan vooraleer er vanuit het intern leiderschap initiatief werd genomen. Na invoering van een onderwijsleerpakket begin dit schooljaar is een werkgroep opgestart. Een eerste evaluatie van het werken met het onderwijsleerpakket is voorzien, maar er zijn nog geen duidelijke criteria geformuleerd. Met de studie van de visie en de concrete doelen van het leerplan is het lagereschoolteam nog niet gestart. Hierdoor gaat er bij de uitwerking van de thema’s zelden aandacht naar een ‘veelzijdige benadering vanuit verschillende invalshoeken’. Tevens is het geen gewoonte om te vertrekken vanuit de concrete realiteit en gebruiken de leraren de ruimte- en tijdskaders weinig functioneel. Het team van de lagere afdeling heeft nood aan externe begeleiding en gerichte terugkoppeling.

De studie van de leerplandoelen voor wiskunde leidde in de meeste klassen van de kleuterafdeling tot een sterke en doelgerichte integratie van dit leergebied in de thema-uitwerking. Uit de observaties en gesprekken blijkt dat een doordachte differentiatie onder meer in het materialenaanbod en een meer intentioneel nastreven van doelen nog verbeterpunten zijn. In een volgende fase kan de inventaris van activiteiten, zoals voor wereldoriëntatie, uitgroeien tot een echt plannings- en bewakingssysteem.
In de lagere afdeling baseren de leraren zich voor wiskunde op een onderwijsleerpakket. Uit de door de onderwijsinspectie uitgevoerde analyse van de onderwijsopbrengsten in de vorm van leerlingenwerk, toetsen van het leerlingvolgsysteem en de eindtoetsen aangereikt door de onderwijskoepel, blijkt dat de opbrengsten voldoen en stabiel zijn. De basismogelijkheden voor differentiatie zoals dat is voorzien in het onderwijsleerpakket, worden aangewend. Er zijn nog groeimogelijkheden zowel in de differentiatie bij de instructie als de afstemming van ondersteunende schema’s.

Het professionaliseringsbeleid staat erg zwak, is nogal vrijblijvend en onsamenhangend. Niet alleen is de nascholingsintensiteit in de lagere afdeling erg laag, de leraren worden zo goed als niet gecoacht, opgevolgd of ondersteund, noch in hun zoeken naar een goede basisvorming, noch bij het aspect leerbegeleiding. De formele vergadermomenten krijgen niet de pedagogisch-didactische diepgang waarvoor ze worden georganiseerd. Alleen de door de kleuterleraren zelf genomen initiatieven wijzen op een gerichtheid op kwaliteitsverbetering.

Net als het professionaliseringsbeleid staat de leerlingenbegeleiding dito zorgbeleid nog in zijn kinderschoenen. Recent is een visie op zorg geformuleerd en besproken, maar uit de observaties en de gesprekken blijkt dat deze visie nog niet is doorleefd. Tevens werden onlangs eenvoudige documenten en procedures ontwikkeld om het multidisciplinair overleg en de overgangsgesprekken te formaliseren. Vooral

[1] Onderwijssecretariaat van de Vereniging van Steden en Gemeenten

uit de outputgegevens van het niet onderzochte leergebied Nederlands blijkt dat nogal wat leerlingen nood hebben aan een meer intentionele en systematische remediëring. De coördinatie tussen de verantwoordelijken, de titularissen en de ambulante zorgleraren kent nog een grote groeimarge.
Door gebrek aan een diepgaande analyse van observaties en toetsgegevens holt de leerlingenbegeleiding de feiten achterna. Daardoor doet ze veeleer aan symptoombestrijding dan aan remediëring van de oorzaken. Voor enkele leerlingen met een vermoede of geattesteerde leerstoornis voorziet de school wel een aantal goede compensaties in samenspraak met de ouders.

De school wacht nog een enorme uitdaging om zowel de nog lopende tekorten weg te werken als om een degelijk systeem van leerlingenbegeleiding en professionalisering op te zetten. Rekening houdend met het reeds gerealiseerde effect van de opgestarte processen in de kleuterafdeling en de veranderingsbereidheid van deze leraren, wordt het tekort voor het leergebied wereldoriëntatie voor dit niveau ongedaan gemaakt. Voor de andere leergebieden – muzisch vorming in de beide niveaus en wereldoriëntatie in de lagere afdeling – blijven de tekorten behouden en heeft de school nog de tijd tot 1 september 2011 om deze tekorten weg te werken.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

5.1.1 Kleuteronderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van ontwikkelingsdoelen:

Wiskundige initiatie

Voldoet

Vaststellingen

- Om het aanbod voor wiskundige initiatie te bewaken, heeft het kleuterteam een inventaris opgemaakt van activiteiten en deze afgezet tegenover de leerplandoelen. Daardoor is een bewustwordingsproces op gang gekomen dat er nog geen volledig begrip is van alle leerplandoelen en dat sommige leerplandoelen onvoldoende frequent of niet nagestreefd worden. Het kleuterteam heeft de intentie om deze inventaris om te vormen naar of uit te breiden met een bewakingssysteem.
- De bewustwording heeft op korte termijn geleid tot nieuwe initiatieven, zoals de vervaardiging van de ‘rekenkasten’. Het kleuterteam wil op de ingeslagen weg verder gaan en werk maken van de wiskundige verrijking van de hoeken en de speelleermaterialen.
- In het gegradeerde kleutervolgsysteem bewaken de kleuterleraren of een aantal inzichten en vaardigheden van wiskundige initiatie door de kleuters zijn verworven. Het is nog een uitdaging om de afstemming tussen inventaris, bewaking en kleutervolgsysteem te realiseren.
- Uit analyse van de activiteiten blijkt dat de meeste kleuterleraren heel wat kansen creëren om de kleuters wiskundige ervaringen te laten opdoen. Niet in alle voorbereidingsdocumenten is het echter duidelijk welke doelen op korte of middellange termijn initieel worden nagestreefd.
- Er zijn nog heel wat kansen om de materialen en de hoeken te verrijken zodat de kleuters in een uitdagende leeromgeving veelvuldig ervaringsmogelijkheden krijgen die aansluiten bij hun ontwikkelingsniveau en die bijdragen tot een ontluikende gecijferdheid. Heel wat activiteiten bevorderen het tellen en het getalbegrip. Bij de oudste kleuters is de aandacht voor de wiskundige initiatie duidelijk in het klasbeeld aanwezig. De wijze waarop de doelen uit de domeinen meten en meetkunde al spelend kansen krijgen, is minder duidelijk.
- De kleuterleraren integreren op een goede wijze wiskundige activiteiten in het thema-aanbod. Vele activiteiten laten toe doelen uit verschillende leergebieden, waaronder ook wiskundige initiatie, na te streven. De beschrijvingen van activiteiten bij de themafiches zijn gekoppeld aan de ontwikkelingsdoelen, wat een aanzet geeft om de leerplandoelen voor wiskundige initiatie verder te verkennen. De begrippenlijsten die het kleuterteam heeft aangelegd voor gemeenschappelijk thema’s, bevatten onder meer wiskundige begrippen. De gradatie daarvan is nog onduidelijk.
- Er zijn nog kansen om wiskundige aspecten op te nemen in de nog niet gegradeerde doelenlijsten voor de weerkerende activiteiten.

Wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- Om het tekort voor dit leergebied weg te werken, heeft het kleuterteam een beroep gedaan op de onderwijsbegeleiding van de koepel. Deze heeft een bewakingsinstrument aangereikt om na te gaan of de leerplandoelen met een voldoende frequentie worden nagestreefd. De kleuterleraren hebben zich snel deze methodiek eigen gemaakt waardoor er kansen zijn gecreëerd om dit instrument ook aan te wenden voor andere leergebieden. Uit de gesprekken blijkt dat de kleuterleraren, ondanks het ontbreken van concrete aanwijzingen in de meeste planningsdocumenten, kunnen aantonen met welke activiteiten de leerplandoelen nagestreefd worden.
- Zoals in de meeste Vlaamse kleuterscholen plannen de leraren het aanbod vanuit thema’s. Er is een goed evenwicht tussen kalendergebonden en brede thema’s die de interesse van de kleuters

aanspreken. Het kleuterteam koos ervoor om samen heel wat gemeenschappelijke thema's met aandacht voor gradatie uit te werken. Daardoor kan het team ook de inhoudelijke verticale samenhang aantonen. Enkele gemeenschappelijk geplande activiteiten kunnen echter nog meer gradueel uitgewerkt worden.

- Tijdens de doorlichting was de verrijking van de hoeken vanuit het thema, onder meer door gebruik van toontafels en afbeeldingen op de klaswanden, duidelijk aanwezig. Het kleuterteam spant zich in om de ouders te informeren over het komende thema, waardoor kleuters de kans krijgen om vanuit eigen interesse zelf materialen aan te reiken. De boekenhoeken, waarvan de kindvriendelijke presentatie soms te wensen over laat, zijn eveneens aangepast.
- Afhankelijk van het thema is de veelzijdige benadering van doelen en inhouden over de domeinen van wereldoriëntatie heen sterk of minder degelijk uitgewerkt. De horizontale samenhang over de leergebieden heen is daarentegen duidelijk aanwezig, onder meer door activiteiten te plannen die verschillende vaardigheden aanspreken. Door de beknoptheid van sommige planningsdocumenten is het dikwijls nog vaag welke leergebied of –domein prioritair is en welke doelen intentioneel worden nagestreefd.
- Voor de weerkerende activiteiten gebruikt het kleuterteam fiches die de relatie van de activiteiten met de leerplandoelen aantonen. Er is nog een groeimarge om deze fiches verder te verfijnen om ook gradatie en differentiatie mogelijk te maken. De intentie is aanwezig om deze werkwijze door te trekken naar de inkleding en de gradatie van de hoeken en de speelleermaterialen.
- De opbouw in complexiteit van de tijdskaders stemt overeen met het ontwikkelingsniveau van de kleuter. Er is aandacht voor het cyclisch voorstellen van de weerkerende tijd. Het functioneel gebruik is leraarafhankelijk. De groei in abstractiegraad van foto naar voorstelling naar pictogram is niet volledig.
- In de eindklas vormen het kiezen van de activiteiten en het bewaken van de taken door de kleuters een voorbeeld van goede praktijk. In de overige klassen blijven heel wat kansen onbenut om het leren kiezen geleidelijk aan voor te bereiden en de ontwikkeling van de zelfsturing te bevorderen.
- Het is opmerkelijk dat de kleuterleraren weinig observatiegegevens verzamelen over vaardigheden die specifiek het 'oriënteren in de wereld' aanspreken. Dit kan deels maar niet altijd verklaard worden doordat bij de dagplanning weinig diepgaand nagedacht wordt welke doelen intentioneel nagestreefd worden.
- Er zijn nog veel groeimogelijkheden om de kleuters zelfgestuurd en gedifferentieerd schoolse taken te laten uitvoeren. Bij een aantal materialen wordt weliswaar het eindproduct afgebeeld; werken met stappenplannen komt daarentegen weinig voor. De ontwikkeling van nieuwe opdrachtkaarten met zelfcorrectie wijst op een zekere aandacht voor zelfsturend leren. Ook het gebruik van de computer, vooral voor de thematische inhouden en verhalen, is al goed geïntegreerd.
- Sinds vorige doorlichting heeft de systematische invulling en bewaking van het leergebied aan waarde gewonnen. Hoewel het werk niet af is, oordeelt de onderwijsinspectie dat er voldoende garanties zijn dat de ontwikkelingen verder gezet zullen worden, zodat het tekort voor wereldoriëntatie in de kleuterafdeling wordt opgeheven.

Muzische vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- De school heeft ervoor gekozen om eerst het tekort voor wereldoriëntatie weg te werken. Er zijn nog geen initiatieven op schoolniveau genomen om het tekort voor muzische vorming aan te pakken.

5.1.2 Lager onderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **realiseren** van eindtermen en leerplannen:

Wiskunde

Voldoet

Vaststellingen

- Het team gebruikt vrij consequent een onderwijsleerpakket dat bij invoering gescreend werd op de volledigheid ten opzichte van de leerplandoelen. Het onderwijsleerpakket biedt kansen om de verticale samenhang te garanderen. De door de onderwijsinspectie uitgevoerde analyse en interpretatie van leerlingenwerk, de toetsen uit het leerlingvolgsysteem en de eindtoetsen van de onderwijskoepel wijzen op goede en stabiele resultaten.
- De leerlingen krijgen voldoende kansen om onder meer met rekenmaterialen en soms gedifferentieerd aangeboden ondersteunende schema's al handelend wiskundige inzichten op te doen. Het rekenonderwijs is meestal voldoende actief.
- In de meeste klassen kunnen de leerlingen rekenen op degelijk opgebouwde en gestructureerde lessen. De algemene aanpak- en oplossingsstrategie die in vele klassen is gevisualiseerd, werd tijdens geen enkele les aangehaald. Uit de gesprekken blijkt dat er nog weinig is nagedacht hoe, naast de aangeleerde basisoplossing voor alle leerlingen, alternatieve oplossingswijzen een meerwaarde kunnen betekenen voor het wiskundig denken.
- De leraren hanteren de differentiatievormen zoals voorzien in het onderwijsleerpakket. Er zijn nog verschillen tussen de leraren in het intentioneel en voorbereid gebruik van de gedifferentieerde en verlengde instructie. Enkele leraren verklaren soms gebruik te maken van klasinterne peer-tutoring.
- Op schoolniveau bestaat er geen eensgezinde visie en aanpak in verband met het maken van foutenanalyses. De leraren hebben niet de gewoonte om aansluitend bij de methodegebonden toetsen foutenanalyses te maken, alhoewel het onderwijsleerpakket daarvoor instrumenten aanreikt.
- Er zijn in de school nog geen duidelijke afspraken over bijkomende maar belangrijke aspecten zoals de ondersteunende schematische voorstellingen aan de klaswanden en de concrete invulling van de standaardmaten.
- Het is nog geen gewoonte om bij de overgang van het ene leerjaar naar het volgende, formeel te bespreken welke leerinhouden al dan niet door alle leerlingen zijn verworven en welke leerlingen daarmee nog problemen hebben. De digitalisering van de informatie over de schoolloopbaan en de daarbij genomen zorginterventies zijn een eerste aanzet om de ontwikkeling van kinderen in kaart te brengen.
- Door de afwezigheid van formele en kritische evaluatie van de onderwijsopbrengsten, gaan kansen verloren om de aanwezige onderwijskwaliteit te optimaliseren. De geringe aandacht op schoolniveau voor de analyse en interpretatie van de resultaten van de koepelgebonden toetsen leidt bijgevolg niet tot eventueel noodzakelijke bijsturingen van de didactische aanpak. Een enkele leraar neemt zelf het initiatief om kritisch na te denken over de geboden leerinhouden en/of de wijze van evalueren.
- Uit de analyse van het nascholingsplan blijkt dat er weinig intenties zijn om zich in dit leergebied verder te verdiepen.

Wereldoriëntatie

Voldoet niet

Vaststellingen

- De totaliteit aan outputgegevens biedt onvoldoende garanties dat alle leerplandoelstellingen voor wereldoriëntatie nagestreefd en bereikt worden. Documentanalyse en leerlingenwerk tonen aan dat in meerdere klassen sommige domeinen niet of ondermaats worden behandeld. De deelname aan de koepelgebonden eindtoetsen voor wereldoriëntatie geeft een aanvaardbare score weer. De systematische analyse en interpretatie van deze toetsen zijn nog zeer beperkt en leiden niet tot de bijsturing van de didactische aanpak en de planning op schoolniveau.

- Het lagereschoolteam is niet vertrouwd met de visie en inhoud van het leerplan wereldoriëntatie. Dit document vormt nog geen referentiekader van waaruit de leraren hun onderwijsleeraanbod plannen en bewaken. Bij de uitwerking van de thema's komt de visie van het leerplan onvoldoende tot uiting. De meerderheid van de leraren benaderen de leerinhouden voornamelijk vanuit één invalshoek en hebben weinig oog voor een geïntegreerde en evenwichtige benadering. Hierdoor krijgen thema-inhouden een vrij enge invulling en is er onvoldoende aandacht voor de onderlinge samenhang tussen de verschillende domeinen.
- Met de invoering van een onderwijsleerpakket beoogde het team een verticale en graduele opbouw van het onderwijsaanbod. Een weinig doordachte invoering en het gebrek aan een eensgezinde en op het leerplan gerichte aanpak droegen er toe bij dat wereldoriëntatie in heel wat klassen vertrekt vanuit schriftelijke bronnen en niet vanuit de concrete realiteit.
- Niet in alle klassen zijn de noodzakelijke tijds- en ruimtekaders aanwezig en/of correleren met de inhoud van het leerplan. Het is geen gewoonte om deze tijds- en ruimtekaders dynamisch en functioneel te gebruiken. Zo worden de behandelde thema's en de bespreking van de actualiteit in de bovenbouw niet gekoppeld aan en verankerd met de aanwezige referentiekaders.
- De meeste leraren maken weinig gebruik van de schoolomgeving. Hierdoor worden kansen gemist om het wereldoriënterend onderwijs invulling te geven vanuit de onmiddellijke leefwereld van de kinderen. Occasioneel vinden er leeruitstappen plaats. Slechts in enkele klassen kaderen deze uitstappen als uitgangspunt van de behandelde thema's en vormen aldus een meerwaarde voor het onderwijsleerproces. In de meeste gevallen hebben deze leeruitstappen een erg vrijblijvend karakter en kan de didactische meerwaarde in vraag worden gesteld.
- Tijdens het voorbije schooljaar vond er een pedagogische studiedag plaats rond het domein techniek, waarbij het handelen volgens het technisch proces voorop stond. De studiedag resulteerde voorlopig niet in de integratie van deze domeingebonden doelen. Slechts in enkele klassen gaat er meer gerichte aandacht naar deze leerplandoelen; de praktische uitwerking concentreert zich nog in hoofdzaak op geïsoleerde oefenmomenten. Een bezoek aan een onderzoekscentrum in nano-elektronica en –technologie biedt de oudste leerlingen de mogelijkheid om op een actieve en boeiende wijze binnen te treden in de technologische wereld van morgen.
- Voor het domein 'verkeer en mobiliteit' inspireren de leraren zich op een bestaand onderwijsleerpakket. Doorheen het schooljaar staan geregeld lessen 'verkeersopvoeding' geprogrammeerd waarbij voornamelijk het accent valt op 'verkeersonderwijs' en in veel mindere mate op verkeers- en mobiliteitseducatie. Slecht sporadisch gebruiken de leraren de directe schoolomgeving als uitgangspunt om de leerlingen doelgericht en intentioneel inzichten bij te brengen in de verkeerssituaties en krijgen de leerlingen de mogelijkheid om in veilige omstandigheden het gewenste verkeersgedrag te oefenen. De verkeersweek, in samenwerking met de plaatselijke politie en het oudercomité, vormt hierbij een goed initiatief. Het is een gemiste kans om de gegevens uit de dan afgenomen proeven te analyseren en op basis daarvan het verkeersonderwijs bij te sturen.
- In samenwerking met de plaatselijke politie leren de leerlingen van de eindgroep zich verweren tegen allerlei vormen van maatschappelijk-sociale druk die de eigenheid en de gezondheid kan bedreigen.
- Evaluatiegegevens zijn onvoldoende gericht op de meting van leerplandoelen. De evaluatie beperkt zich voornamelijk tot enkele domeinen van het leerplan. In de meeste gevallen zijn de toetsen vooral gericht op het meten van kenniselementen en niet op specifieke inzichten, vaardigheden en attitudes.
- Op schoolniveau gaat er weinig aandacht naar de uitwisseling van de aanwezige expertise. Nochtans krijgen de leerlingen in enkele klassen al meer kansen om actief aan het onderwijsleerproces deel te nemen en heeft de leraar oog voor de inbreng van de leerlingen. Sommige leraren creëren reeds leersituaties waarbij de leerlingen in groep op zelfstandige wijze bronmateriaal (uit de realiteit, geschreven of digitaal) mogen raadplegen.
- Niettegenstaande het geformuleerde tekort tegen 1 september 2011 dient weggewerkt te worden, blijven doelgerichte interventies voorlopig uit. Tot op heden vond er nog geen grondige studie van het leerplan plaats. De meeste leraren zijn zich ervan bewust dat er nog een hele weg dient afgelegd te worden. Ze zijn vragende partij om in dit proces schoolextern ondersteund en begeleid te worden.

Muzische vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- De school heeft ervoor gekozen om eerst het tekort voor wereldoriëntatie weg te werken. Er zijn nog geen initiatieven op schoolniveau genomen om het tekort voor muzische vorming aan te pakken.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.2 Personeel

6.2.1 Personeelsbeheer

6.2.2 Professionalisering

6.2.2.1 Aanvangsbegeleiding

6.2.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces.

Vaststellingen

- De school beschikt nog niet over een professionaliseringsbeleid. Er is haast geen samenhang tussen de prioriteiten van de school – het wegwerken van de tekorten en de evaluatie van het nieuwe onderwijsleerpakket Nederlands – en wat aan interne en externe professionalisering wordt opgezet. Het initiatief van de kleuterleraren om met ondersteuning van de onderwijsbegeleiding van de koepel de leerplanstudie voor wereldoriëntatie aan te vatten en de bereidheid van diezelfde leraren om externe nascholing te volgen, vormen een lichtpunt.
- Om de tekorten weg te werken heeft de school enkele pedagogische studiedagen georganiseerd. De onderwerpen daarvan gaan veeleer in op deelaspecten dan dat ze uitnodigen tot visievorming en evaluatie van de eigen onderwijskwaliteit. Uit de analyse van de verslagen blijkt dat in de daarop volgende personeelsvergaderingen amper verder wordt nagedacht over wat het geleerde betekent voor de school- en klaspraktijk. De weinige pedagogisch-didactische onderwerpen richten zich bijna uitsluitend op de lagere afdeling en blijven grotendeels beperkt tot informatieverstrekking.
  Op een bepaald ogenblik is de verantwoordelijkheid voor het wegwerken van de tekorten doorgeschoven naar representatief samengestelde werkgroepen van leraren. Deze missen echter leiding, coaching en interne of externe ondersteuning om deze taak aan te kunnen.
- Er zijn weinig procedures om de organisatorische aspecten van het schoolleven op een efficiënte wijze te organiseren en af te spreken. De tijd die daaraan besteed wordt tijdens de personeelsvergaderingen belemmert een diepgaande bespreking van pedagogisch-didactische onderwerpen.
- Er is een opvallend verschil in de deelname aan externe nascholing. Uit analyse blijkt dat de kleuterleraren en de zorgverantwoordelijken geregeld nascholing volgen terwijl de leraren van de lagere afdeling hier amper gebruik van maken.
- Met en van elkaar leren staat nog in de kinderschoenen. In de beide niveaus verklaren de leraren weliswaar geregeld buiten de schooltijd eens bij elkaar een kijkje te gaan nemen. Deze initiatieven missen echter doelgerichtheid, regelmaat en evaluatie.
- De leraren krijgen geen formele feedback van het intern leiderschap. De functioneringsgesprekken handelen veeleer over het algemeen functioneren en welbevinden van de leraren en vormen geen terugkoppeling over de individuele didactische kwaliteiten.
- In het personeelslokaal staan een beperkt aantal pedagogisch-didactische tijdschriften ter beschikking. Het is geen traditie om waardevolle artikels, die kunnen bijdragen tot reflectie over het eigen en gezamenlijk onderwijskundig en pedagogisch handelen, formeel te bespreken.

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Begeleiding

6.4.1.1 Afstemming andere partners

6.4.1.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen erop dat de instelling aan het begin van een ontwikkelingstraject staat.

Vaststellingen

- De verscheidene aspecten van de leerbegeleiding vormen nog geen gecoördineerd geheel; heel wat elementen zijn aan verdieping en verfijning toe.
- Er is vrij recent een zorgvisie opgesteld op basis van de zorgpiramide van OVSG. Tijdens een personeelsvergadering werd deze visie toegelicht. Uit de gesprekken met de leraren blijkt dat er nog heel wat onduidelijkheden blijven bestaan.
- Er zijn een aantal informele afspraken over het omgaan met verschillen tussen leerlingen. In de kleuterafdeling wordt vooral gedifferentieerd in de uitvoeringsgraad, met hulp van de klasleraar of van een collega-kleuterleraar tijdens haar vrije uren. Door bewust heterogene groepen samen te stellen, krijgen de kleuters kansen om, nog niet doelgericht, van elkaar te leren. Voorlopig blijven heel wat kansen onbenut om de kleuters met gegradeerde speelmaterialen schoolse taken op eigen niveau te laten uitvoeren.
  In de lagere afdeling zijn er grotendeels twee differentiatievormen: deze op basis van het gebruikte onderwijsleerpakket en de leerjaardoorbrekende organisatie van het niveaulezen met tutors.
  De differentiatie zoals dat in het onderwijsleerpakket voor wiskunde is voorzien met basis-, verdiepende en remediërende taken, wordt door de leraren vlot uitgevoerd.
  Het leerjaardoorbrekend niveaulezen met tutors is goed georganiseerd. Uit de gesprekken blijkt dat er geen afspraken zijn over de ondersteuning en de evaluatie van het ‘lezen met begrip’.
- De kleuterleraren hanteren een volgsysteem dat vooral gebaseerd is op de evaluatie van competenties. Er zijn aanzetten om ook meer procesgericht de ontwikkeling van kleuters te bekijken. Het valt op dat de competentiegerichte benadering weinig ondersteund wordt met doelgerichte observatiegegevens.
- In de lagere afdeling gebruiken de leraren een genormeerd volgsysteem voor technisch lezen, spelling en wiskunde. Daarvoor zijn twee toetsmomenten voorzien gedurende het schooljaar. Vooral voor de domeinen van Nederlands valt een discrepantie op tussen de resultaten van deze genormeerde toets en de resultaten van de klastoetsen. De gegevens uit het volgsysteem worden op leerlingniveau verder geanalyseerd met een kwalitatieve foutenanalyse. Uit de analyse van de dossiers van risicoleerlingen blijkt dat verdere remediëring soms wel, soms niet, doelgericht is om de oorzaak van het probleem aan te pakken.
- Voor leerlingen die zwak scoren op de leestesten, is een systeem opgezet om de leesfrequentie buiten de schooluren in afspraak met de ouders te verhogen. Ondanks deelname aan initiatieven die het lezen en creatief schrijven bevorderen en het geregelde bibliotheekbezoek, is de aandacht voor attractief en stimulerend leesonderwijs niet altijd en overal permanent aanwezig.
- Niettegenstaande de onderwijsleerpakketten voor Nederlands en wiskunde foutenanalysesystemen aanbieden, zijn er over het gebruik geen afspraken. Enkele leraren doen, soms op eigen wijze, een poging om meer informatie te verkrijgen over de oorzaak van de fouten, maar de verdere remediëring is nog niet gericht op de gedetecteerde onderliggende oorzaken door het gebrek aan orthodidactische inzichten en bijkomende coaching.

- Recent zijn eenvoudige documenten voorgesteld om de voorbereiding van het multidisciplinair overleg en de overgangsgesprekken te formaliseren. Het eerste document legt de nadruk op inventarisatie van leer- en ontwikkelingsproblemen. Criteria om een zorg- of begeleidingsvraag scherp te stellen, ontbreken. Op het ogenblik is er de afspraak dat het accent wordt gelegd op kleuters die 'rood kleuren' in het kleutervolgsysteem of de leerlingen uit de risicozones. Over de bespreking van leerlingen die plots veel zwakker scoren, zijn er geen afspraken. Hierdoor bestaat de kans dat, afhankelijk van de waarde die individuele leraren daaraan hechten, sommige leerlingen tussen de mazen van het net glippen. Uit de analyse van de volgdossiers blijkt dat dit voorkomt. De efficiënte werking van het overleg wordt gehypothekeerd doordat er op dat ogenblik nog tijd moet besteed worden aan de analyse van het leer- of ontwikkelingsprobleem.
- De zorgwerking op korte termijn is grotendeels vraaggestuurd. Hiermee wil het zorgbeleid zo veel mogelijk risicoleerlingen bereiken. De hulp van de ambulante zorgleraren gebeurt vooral op aangeven van de titularissen. Er zijn weinig formele afspraken over de duur, de frequente en de evaluatie van de zorginterventies die sinds kort digitaal worden bijgehouden. De zorginitiatieven zijn vooral gericht op verlenging van de leertijd. In enkele gevallen vinden er preventieve maatregelen in de vorm van pre-teaching plaats. Uit analyse van de volgverslagen blijkt dat de remediëring, door het gebrek aan een heldere analyse, remediërende kennis of ondersteuning, soms zijn doel voorbijschiet.
  Over het belang van rolwisseling om de remediërende vaardigheden van de klasleraren te verhogen, heeft het schoolteam nog niet nagedacht. Uit de planningsdocumenten en uit de gesprekken blijft het onduidelijk wanneer klasleraren tijd kunnen vrijmaken om doelgerichte remediëring op te zetten. Het uitdoven van de zelfstandige werkvormen heeft hier zeker mee te maken.
- Voor enkele leerlingen met een vermoede of geattesteerde leerstoornis is in samenspraak met de ouders een individueel handelingsplan opgesteld dat vooral compenserende en stimulerende maatregelen bevat. Voor kinderen met leer- of ontwikkelingsproblemen die niet terug te brengen zijn tot een leerstoornis, maar het toch constant moeilijk hebben, is er geen doelgerichte en gefaseerde aanpak voorzien. Nochtans zijn de handelingsplannen van de externe GON[2]-ondersteuners een voorbeeld van hoe het kan.
- Het ontbreekt de leerlingenbegeleiding annex zorgbeleid aan langetermijnplanning, coaching en ondersteuning door de schoolverantwoordelijken. Zowel interne als externe professionalisering blijven ter plaatste trappelen en zijn weinig doelgericht om het zorgbeleid op een voldoende hoog niveau te brengen. Een grondige interne evaluatie van het zorgbeleid is de laatste jaren nog niet formeel aan de orde geweest.

[2] Geïntegreerd ONderwijs

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- Zowel op basis van outputgegevens als vanuit de observaties blijkt dat het wiskundeonderwijs in beide niveaus ruim voldoet.
- Het team van de kleuterafdeling heeft initiatieven genomen om zelf een proces van kwaliteitsbewaking en -verbetering op gang te brengen. De eerste positieve resultaten zijn zowel voor wereldoriëntatie als voor wiskundige initiatie zichtbaar. Door gezamenlijk én met ondersteuning van de onderwijsbegeleiding dit verbeterproces aan te pakken hebben deze leraren een start gemaakt van verdere professionalisering en is het leren van mekaar duidelijk aanwezig.
- De aanwezige bereidheid van de leraren van de lagere afdeling biedt mogelijkheden om met externe begeleiding een proces van kwaliteitsverbetering en –bewaking op gang te brengen.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- De systematiek van de leerlingenbegeleiding is de laatste jaren ter plaatse blijven trappelen. De eerste initiatieven om zich een visie te vormen en om procedures en handige documenten te voorzien kunnen een aangrijpingspunt vormen tot een systematisch en diepgaande zorgbeleid. Coaching, ondersteuning en verregaande professionalisering dringen zich daarbij op. Dat is in eerste plaats de opdracht voor de verantwoordelijken.
- Het professionaliseringsbeleid staat nog in de kinderschoenen door de grote vrijblijvendheid, de verschillen in nascholingsfrequentie tussen de niveaus, de kortetermijnaanpak, het ontbreken van een visie op en de geringe complementariteit tussen interne en externe professionalisering. De school kan deze aspecten op een systematische en samenhangende wijze verbeteren om te groeien naar een kwalitatief hoogstaand professionaliseringsbeleid. De noden van de school kunnen hierbij voorrang krijgen op individuele belangen. In de kleuterafdeling is deze omslag op initiatief van deze leraren al voor een groot deel gemaakt.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

Leerplanrealisatie

- Het team van beide afdelingen maakte nog geen afspraken om de basiscompetenties, de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen en leerplandoelen voor muzische vorming in een gegradeerd en evenwichtig aanbod doorheen de basisschool te realiseren.
- Het team van de lagere afdeling maakte nog onvoldoende afspraken om de basiscompetenties, de eindtermen en de leerplandoelen voor wereldoriëntatie in een gegradeerd en evenwichtig aanbod doorheen de basisschool te realiseren.
- Voor deze opgesomde leergebieden kan de school niet aantonen dat ze het effect van haar onderwijs voor de ontwikkelingsdoelen en eindtermen in voldoende mate nagaat, dit met het oog op een zinvolle kwaliteitszorg.

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning en subsidiëring **GUNSTIG BEPERKT IN DE TIJD**.

De hieronder aangekruiste (leer)prestaties scoren geheel of gedeeltelijk onvoldoende en hebben tot dit advies geleid:

Gewoon kleuteronderwijs :	DL-f	Voldoet niet	Omwille van
Leergebied			
wiskundige initiatie	J		
wereldoriëntatie	J		
muzische vorming	J	X	onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen

Gewoon lager onderwijs :	DL-f	Voldoet niet	Omwille van
Leergebied			
wiskunde	J		
wereldoriëntatie	J	X	onvoldoende realiseren van de eindtermen
muzische vorming	J	X	onvoldoende realiseren van de eindtermen

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september** 2011 kunnen aantonen dat alle tekorten werden weggewerkt.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Guido Aerts

Datum van verzending aan de directie en het schoolbestuur:

Voor kennisname

De directie/het schoolbestuur

Guido Aerts